

Téerëe débpí bíní Saṅ ra Kúnsëe

Saṅ fa na suu yen wonee bee ra, daa ri Saṅ fa non bëewí iniilla bíníyú Uni Nebi Yéésú-Kiristaa ra. Di bíníyílté un éeyë kay, yulidte wa bëewí bokuuy. Bee déb dë nék, bëewë dī bíní wë unna ra capuy. Bee ñee na ra, bíníyú bëy il jaṅi hom filib gin, dī wona'te jaṅii baaha yaa-ow. Bee millë' rë, bíníyú bëyí hínú Gayus. Di fi Gayus fi baa nék daa na húmú habra' koy-yaayya filib ngémë, níi luka' yee ri yéeh wë rë sah, ndah gémë gém dī rë.

Jamanii Saṅ bín fë, lahte bëewí húmú kaa'uute biti Yéésú-Kiristaa acce feey hente ow. Wa tíkuté wonute biti bal yii neba' ow mín paṅ, Koope ii rii haba' yin.

Yii baa daa tah Saṅ bíní bëewë gémú Kiristaa na ra, na baat waa teeḅ wa daa Yéésú, na won wa biti wa pokoh kaaf ka.

Di wonte wa :

- yii lenke tilë' niiñ (1 Saṅ 1.7, 2.9-11),
- yii lenke túuyë'í hasa (1 Saṅ 2.3-8),
- yii lenke kaa'ohi Yéésú-Kiristaa (1 Saṅ 2.18-23),
- yii lenke di waḍti pesuun koyyi Koope (1 Saṅ 2.28 níi 3.3),
- yii lenke di waḍti fahaa ow koy-yaafi filib ngémë (1 Saṅ 3.11-18),
- yii lenke dfee faha' Koope ow ra (1 Saṅ 4.7-21),

- yii lenke di nay faasuu pesi ëldúnë (1 Saŋ 5.1-5),
- yii lenke iña seedeyiru Yéesú-Kiristaa ra (1 Saŋ 5.6-12),
- yii lenke pesa na dúméh rë (1 Saŋ 5.13-21),
- yii lenke kaaf ka a fahanta' (2 Saŋ 1.4-11),
- yii lenke pesa'i Gayus kaaf ka (3 Saŋ 1.1-6),
- a yii lenke di madu Joteref a Démétíríyús (3 Saŋ 1.9-12).

Bëyí fí jaŋi téeríi bee bééβ ay yúh di nay rii tilée filíβ ëldúnë fí beh, a di nay rii pesee a moroomi.

Una na ona' pes d'a

¹ Koy-yaayyi yeh, mi bíní ron unni yee teeβi ðon yii lenke Una na ona' pesa ra. Dalaana, Una húmú në. Fun keluute ri filoon fe, fun tíkuté rí il ngëey, fun yeelute ri te ya' yi fun tíkëhté sun fi.

² Pesi baa feeñiyohete, fun olute ri. Fun homu seedeyidi, fun na wonu yii lenke pesee na dúméh baa ra. Di húmú hëbís Boffa, te ri feeñiyohete fun. ³ Yee olu fun, fun keluute ri ra, fun homu woni ðon fi yaa ri, hen d'aa raa, ðon non fun na yen hen yínë, ðon non Boffa a Koy ka Yéesú-Kiristaa na ti di nonuu fun waa na nen. ⁴ Don ot fun bíní ron unni yeh, fun saamu biti sosi keeñni fun mit sëk.

Tíl neba' niiñ

⁵ Una liilu fun Yéesú-Kiristaa, fun na wonu ron ri ra daa ri beh : « Koope niiñ koceec, yii ñúussé ính d'ii na. » ⁶ Yen won biti yen nonu d'ii na, yen anti pesuun ñúus rëe, ðeef yen felu

felo, yen ñeyuy kaaf ka. ⁷ Yen pesuun niiña ti di homa' dī fi Koope niiña nen raa nék, deef yen henute yínë hanndal ki yen, ñif mi Yéesú Koohi hosse bakaadfi yen bééβ.

⁸ Yen won biti yen lahuy bakaad' daa, deef yen nofuute affi yen, yen yíih kaah. ⁹ Hena biti raa nék yen tahute biti yen bakaarute, yen dúhíd' dī búkkí yen raa, yii bosu hom yen na bééβ, Koope ay yen dīi baal, ladil yen. Koope júβpé te yii won dī bééβ paŋ dī. ¹⁰ Yen won biti yen bakaaruy raa, deef yen tíkuté Koope feloh, te unni haalay keeññi yen.

2

¹ Don fi koyyi so', don ot mi bíní ron unni yeh, nda don banti bakaad'. Ndaa tíl níi lah bëyí bakaad' don na raa, yen lahute bëyí nay yen layre fii Boffa : daa ri Yéesú-Kiristaa, dī fa júβ dē. ² Di fi Yéesú-Kiristaa fi baaha daa yera' afi sarah nda yen baalu bakaadfi yen. Af yen neh kep daa tah dī yera' afi sarah, ndaa af bëewë ëldúnë bééβ.

Túuyë'í hasa

³ Yii bee daa teeβ yen biti yen yúhuté Koope : ñeya ñeyu yen túuyë' yí Koope ra daa teeβa' baaha. ⁴ Bëyí won biti yúh Koope te deef dī na ñeyeh túuyë' yí rëe nék, bëyí baa feloh, yéeh kaah. ⁵ Bëyí ñee woni Koope raa nék, deef faha'i bani Koope mitte sëk. Yii baa daa teeβ yen biti yen pokuute Koope na. ⁶ Bëyí fí won biti pokohte Koope na, wadti pesaa dee pesa' Yéesú rë.

⁷ Don fa faha' mi níi faha' yee ra, túuyë'ë bíní mí ron bee ra has neh ; dī túuyë'í maañce, bi don

liilute ri dalaanin. Túuyë'í baa daa una mësúu ron keloh ra. ⁸ Di filiḅ fi baaha béeb, lahte yin has filiḅ túuyë'ë bíní mí ron bee ra. Kaaf ka hom na ra feeñce Yéesú nē, feeñce ḁon na bal. Yee teeḅa' ri ra daa ri biti ñúusē hompe gét te niiñi kah-kah fa acce níi wocce.

⁹ Bëyí fí won biti pesa' niiña te deefa faheeh tík koy-yaafee ke ri filiḅ ngémē il, deef dī lís ñúusē.

¹⁰ Bëyí fí faha' koy-yaafee ke ri filiḅ ngémē nék, deef dī pesa' filiḅ niiña, te lahay yii mín dīi ḅek bakaad. ¹¹ Bëyí fí fahaay tík koy-yaafee ke ri filiḅ ngémē il nék, deef dī aa ñúusē ; dī tīlë' ñúusē, yéeh tígē nē saañ dī ra, ndah ñúusē búumílté rí.

¹² Don fi koyyi so',
ḁon ot mi bíní ron unni yeh,
biti bakaadḁon baalute ron
ndah Yéesú-Kiristaa.

¹³ Don ot mi bíní ḁon fi baappi yeh,
biti ḁon yúhúté
ḅëe' húmú nē dalaana níi a dee ra.
Don ot mi bíní ḁon fi wahambaane ya
a cafayyi yeh,
biti ḁon baḡute Seytaane.

¹⁴ Don ot mi bíní ḁon fi tuñki yeh,
biti ḁon yúhúté Boffa.
Don ot mi bíní ḁon fi baappi yeh,
biti ḁon yúhúté
ḅëe' húmú nē dalaana níi a dee ra.
Don ot mi bíní ḁon fi wahambaane ya
a cafayyi yeh,
biti ḁon maanute filiḅ ngémē :
Unni Koope ee ḁon na,
te ḁon baḡute Seytaane.

¹⁵ Ngënë fēhíi ɛldúnē níi luka' iña filiḅ. Běyí fí faha' ɛldúnē, mínéh faha' Baap-Koo, ¹⁶ ndah iñi ɛldúnē daa wa yeh : paŋ yii boŋi meela' faannon, faha' yii fu ot dī, a gaan-gaanloh af iñi feey fi beh. Te iñyaaha bééḅ kolaay Boffa na, wa kola' ɛldúnē. ¹⁷ Ẹldúnē a iña neḅa' ow filiḅ ḁa bééḅ hompe dúm, ndaa bëyí fí paga' yii neḅ Koope ay pes faraah.

Kaa'ohi Yéésú-Kiristaa

¹⁸ Don fi koyyi so', yen homute míllēen jamanu ! Don kелuute biti kaa'ohi Kiristaa ac ayo maan ? Tígē homuu yen bee ra kep, caakke kaa'oh yi Kiristaa yi ayute. Yii baa daa teeḅ yen biti yen homute míllēen jamanu. ¹⁹ Wa fi yaa koluu yen na, ndaa nagajek wa nēnīh yen na. Wa nonun yen na koon, wa tasun yen na. Ndaa míntí hena ḁaaha, nda lan biti ow yínē sah waa na noneh yen na. ²⁰ Don nék, ḁon liilute Ruuh-Peseŋ Běyí selaa na, daa tah ḁon bééḅ ḁon yúh kaaf ka. ²¹ Don ot mi bíní ron nék, biti ḁon yíih kaaf ka yúhē neh. Yúhē yúhú ron kaaf ka ra kay daa tah mí bíní ron ! Don yúhúté biti bal fel a kaah míníh ñéerē'.

²² Kon daa feloha ? Daa ri béē' kaa' ra, béē' won biti Yéésú Buura Koo fal ri ra neh. Běyí baa daa kaa'ohi Kiristaa ! Di boolla' Boffa a Koy ka bééḅ kaa'a'te, ²³ ndah bëyí kaa' Koy ka, kaa'a'te Boffa, te bëyí tah Koy ka deef tahte Boffa bal.

²⁴ Daa tah mi won ḁon tee : pēkíi iña kелuu ron dalaanin ḁa. Don pokoh iña kелuu ron dalaanin ḁa raa, ḁon bal ḁon ay pokoh Boffa a Koy ka na.

²⁵ Kiristaa gappe yen biti nagajek dī ay yen on pesa na dūméh rē.

²⁶ Bëewë na fahuu múuydí don ra daa tah mi bíní ron iñyeh. ²⁷ Ndaa don nék, mi yúhté biti Ruuha liilu ron Kiristaa na ra pokohte don na, tahte níi sohlaay ow teeble ron. Ruuha daa na teeb don yin béeëb. Di teeëba' yii hente kaah, na yëeddéeh yii hente fel. Kon pëgí yee nah ri ron ra : hémí don pokoh Kiristaa na.

Dee wadti pesuun koyyi Koope ra

²⁸ Mi won don tee koyyi so' : hémí don pokoh Kiristaa na, nda yen lëhíh dara yii sídúun yen biti ri nimil. Hen ðaaha raa, yen ii húl a sopoh fiyí yiin fi baaha. ²⁹ Don yúhúté biti Kiristaa júbpé, kon don wadtee yúh biti bëyí fí tíl kotti júbpé, ðeef dī koy Koope bal.

3

Koyyi Koope

¹ Koy-yaayyi yeh, ëlí ðee faha' yen Boffa ra kan ! Di faha' yen fahoo níi tahte yen na dëekúu koyyi Koope, te yen koyyi bal ! Bi bëy ëldúnë yíih Koope, daa tah wa yíih yen. ² Don fa faha' mi níi faha' yee ra, yen henute koyyi Koope níi wocce. Di nay yen made fayu nék, feeñiyuy yen níi lante doom, ndaa yen yúhún biti yiin nay feeñiyee Koy Koope ra, yeni nay made ndah yen ay ot di man dī. ³ Te bëyí fí tík yaakaari yii baa Koy Koope na, bukuta' afi bukutoo, déké' lan ti di lada' dī fi Koy Koope nen.

⁴ Bëyí fí bakaad nék, ðeef dī kaa' ñee woni Koope, ndah bakaad daa ri kaa' ñee woni

Koope. ⁵ Don yúhúte bití Yéésú-Kiristaa ac hosi bakaadfi yen, te di fi baa bakaad ínih dii na. ⁶ Yii baa tahte níi bëyí fi pokohte dii na, na bakaareh ; bëyí fi déké' bakaad nék, deef teeɓa'te bití olay Yéésú-Kiristaa te yéeh rí.

⁷ Don fi koyyi so', ow banay ron múuyíd ! Bëyí fi paŋ yii júbpé, deef bëyí baa júbpé ti di júbë' Yéésú-Kiristaa nen. ⁸ Bëe' déké' bakaad da non bëewí Seytaane, ndah Seytaane dal bakaad dalaanin níi a deh. Koy Koope nék ac yahi légéyí Seytaane !

⁹ Bëyí fi hente koy Koope, na dékéeh bakaad ndah yee hom Koope na ra daa hom dii na. Koope daa Boffi raa kay, di minéh déké' bakaad ! ¹⁰ Yii bee daa na teeɓa' bëyí hen koy Koope a bee hen koy Seytaane na ra : bëyí na dékéeh paŋ yii júbpé mbée fahaay koy-yaafee ke ri filib ngémë, noneh koyyi Koope.

Ow waɗti fahaa koy-yaafi filib ngémë fahoo

¹¹ Nagajek, una keluu don dalaanin ra daa ri beh : yen fahantuun hanndal ki yen. ¹² Yen banuy mada' Kayeŋ✧ múk ! Di húmú non bëewí Seytaane bëempé koy-yaafi. Yi tah di bëem di nék ? Biti pagadfi wuneh te yi koy-yaafa húmú júbpé daa tah di bëem di.

¹³ Koy-yaayyi yeh, dara waray kún affon bití bëewë feey fi bee kaa' don. ¹⁴ Faha'a fahantuu yen da daa teeɓ yen bití yen koluute kúl kè, yen ayute pesa. Bëyí fi fahaay koy-yaafee ke ri filib ngémë, deef di pokoh kúl kè. ¹⁵ Bëyí fi fahaay tik koy-yaafee ke ri filib ngémë il bëeɓ,

✧ **3:12** 3.12 Saame Dalaana 4.1-16

deef dī bëemëh ow. Te dŋon yúhúte bití bëemëh ow lahay pesa na dŋúmëh rë. ¹⁶ Yii bee daa teeḅ yen deë wadti fahaa ow koy-yaafi ra : Yéesú-Kiristaa yera'te ñíiní ndah yen. Kon yen warutee yera' ñíinní yen ndah koy-yaayyi yen. ¹⁷ Lah bëyí caakla'te anti ot koy-yaafi laheh yin, dī faaliyeeh ri raa, bëyí baa ay mínúu won bití dī faha'te Koope dīh ? ¹⁸ Mantee dŋon fi koyyi so', yen fahanta' hanndal ki yen : won a búk rek teeḅaay faha' ow ; koloh paŋ kep daa mín teeḅa' faha' ow kaah.

¹⁹ Yen hena' ri dŋaaha raa, yii baa daa nay yen teeḅe bití yen nonu bëy kaaf ka, te affi yen ay took bití yen home dŋaŋ Koope. ²⁰ Wuti affi yen tookay ndah pagadđi yen raa, yen yúhún bití Koope luk yen lah yermaande, te ri yúh béëḅ. ²¹ Don fi yee faha' mi ní faha' yee ra, affi yen took raa nék, yen ii sídë' bití yen dŋage Koope. ²² Di ay yen on yii yen dŋaŋ dī ri béëḅ, ndah yen ñeyuu túuyë' yí te yen paguu yii neḅa' ri. ²³ Yee túuy dī yen dŋa daa ri beh : yen gém Yéesú-Kiristaa Koohi na, te yen fahanta' hanndal ki yen ti di naha' ri yen Kiristaa nen. ²⁴ Bëyí fí ñee túuyë' yí Koope, deef bëyí baa pokohte Koope na te Koope pokohte dīi na. Yii bee daa teeḅ yen bití Koope pokohte yen na : Ruuh-Peseŋ fa on dī yen dŋa daa teeḅa' baaha.

4

Yonente yi pađđah ya

¹ Don fa faha' mi ní faha' ra, ngënë gëewí gém bëyí won dŋon bití Ruuh-Peseŋ ee dīi na. Lah

síkíríí rí a nuf, don ay yúh nda Ruuhi Koope ee d̄ii na mbée ínìh d̄ii na, ndah yonente pad̄fah caak tasaaruute feey fa. ² Yii bee daa na teeḅa' bëyí Ruuhi Koope ee d̄ii na : d̄i won biti Yéesú-Kiristaa acce hente ow raa, d̄eef Ruuhi Koope aa bëyí baa na. ³ Ndaa bëyí fí kaa' yii baa Yéesú nè, Ruuhi Koope ínìh bëyí baa na, bi kaa'ohi Kiristaa daa d̄ii na. Don húmú keluute biti kaa'ohi Kiristaa baa ac ayo neh a ? Tígè homuu yen bee ra kep, d̄i ee èldúnè nék.

⁴ Ndaa don fi koyyi so', don nonu bëewí Koope te don ḅagute yonente yi pad̄fah ya, ndah Ruuha hom don na ra luk bee hom wa fi yaa nonu bëy feey fi bee ra doole. ⁵ Wa fi yonente yi pad̄fah ya, wa bëy feey fi beh. Yii baa tahte gonli wa béeb̄ yulla' yii neba' bëy èldúnè te bëewè nonu èldúnè rē daa na síkírúu wē. ⁶ Yen nék, yen nonu bëewí Koope. Bëyí fí yúh Koope ay yen síkírèh ; bëyí noneh bëewí Koope ii yen síkírèh. Yii baa daa nay teeḅee Ruuhi Koope fa na yeñ ow kaah ra a Seytaane fa na múuyíḁ ow ra.

Di na fahuu

⁷ Don fa faha' mi ní faha' ra, yen fahantuun hanndal ki yen, ndah faha' kola' Koope na. Bëyí fí faha' moroomi, d̄eef d̄i koy Koope te ri yúh Koope. ⁸ Bëyí fí fahaay moroomi nék, d̄eef yéeh Koope ndah faha' ow teem Koope na. ⁹ Koope teeḅa' biti ri faha'te yen d̄eh : d̄i cépídté Koy ka laha' ri yínè kut ḁa feey fa, nda yen ñeya' d̄ii na, yen lah pesa na ḁúmèh rē. ¹⁰ Faha' gètèy beh : yen neh daa fahuu Koope faha'a gén d̄ē. Di fi baa kay daa faha' yen faha'a gén d̄ē, wola'te

yen Koohi hawute sarah nda yen baalu bakaadfi yen.

¹¹ Don fa faha' mi ní faha' ra, Koope daa faha' yen daaha raa, yen warutee fahanta' hanndal ki yen bal. ¹² Ow ëllëy Koope ! Ndaa yen fahanta' hanndal ki yen daa, daa ri biti Koope pokohte yen na, te faha'a faha' ri yen da feeñce yen na ní mitte sèk.

¹³ Yii bee daa teeḅ yen biti yen pokuute dīi na dīi pokohte yen na : ona on dīi yen Ruuha ra daa teeḅa' baaha. ¹⁴ Te fun olute, fun seedeyute biti Boffa wolte Koy ka sēmlë'í bëy ëldúnë. ¹⁵ Bëyí fí won biti Yéesú Koy Koope, deef Koope pokohte dīi na, te dīi pokohte Koope na. ¹⁶ Yen nék, yen yúhuté te yen gémuté biti Koope faha'te yen. Ahaŋkay, faha' ow teem Koope na ! Bëyí fí faha'te ow pokoh na, deef bëyí baa pokohte Koope na te Koope pokohte dīi na.

¹⁷ Faha'i yen ow mit sèk rëe, yiin bis-këem, yen ay wëelíyëh affi yen, ndah deef dee pesuu yen feey fi bee ra a dee pesa' Yéesú-Kiristaa ra daa madu. ¹⁸ Faha' na ñéeréeh a neeh ; faha' mit sèk rëe, bota' neeh botoo. Bëyí fí neeh, deef séentëh daan, te faha'a faha' yen Koope ra feeñay dīi na ní mitte sèk.

¹⁹ Yen nék, Koope daa déḅ yen faha' daa tah yen faha' bani bëewë bééḅ. ²⁰ Bëyí fí kaa' koy-yaafee ke ri filib ngémë anti won biti faha'te Koope deef bëyí baa fel felo, ndah bëyí fahaay koy-yaafee ke ri tik dīi il rë, mínëh faha' Koope fa dīi tikëy rí il rë. ²¹ Túuyë'ë helid yen Kiristaa ra daa ri beh : Bëyí fí faha' Koope wadtee faha' koy-yaafi bal.

5

Di nay faasuu pesi ëldúnë

¹ Koy-yaayyi yeh, bëyí fí gém bití Yéésú daa Buura Koo fal ri ra, deef bëyí baaha koy Koope ; te bëyí faha' baap deef faha'te koyyi. ² Yii bee daa teeḅ yen bití yen fahuute koyyi Koope : faha'a fahuu yen Koope, yen na ñeyu túuyë' yí rë daa teeḅa' baaha. ³ Nagajek, yen faha' Koope raa daa ri bití yen ñeyuu túuyë' yí. Túuyë' yí misikay, ⁴ ndah bëyí fí hente koy Koope rek, fu faasse pesi ëldúnë. Yee tah yen faas pesi ëldúnë rë nék, ee ngémí yen. ⁵ Kon daa faas pesi ëldúnë henay bëe' gém bití Yéésú Koy Koope ra ?

Iña seedeyu sun fi Yéésú-Kiristaa ra

⁶ Yéésú-Kiristaa daa bëe' aya' muluḅ a ñif ra. Di ayay a muluḅ don, ndaa dī aya' muluḅ a ñif. Ruuh-Peseḅ seedete yii baaha, te dī fi Ruuh-Peseḅ daa kaaf ka. ⁷ Kon seede ya henute éeyë : ⁸ Ruuha, mulaa a ñif ma, te wa fi éeyë yë béeb daa boku una yínë. ⁹ Hém ow daa na won iña ot dī, yen gém rí rëe kay, assumaa wonni Koope neh, yee seedeyid dī Koohi ra ! ¹⁰ Daaha, bëyí fí gém Koy Koope na, kúdté seedii baa dīi na ; ndaa bëyí gémëy Koope, deef yampe ri fel ndah dī gémëy yee won Koope sun fi Koohi ra. ¹¹ Yee wonu ra daa ri beh : Koope onte yen pesa na dūméh rë, te pesi baa ee Koohi na. ¹² Bëyí fí non Koy Koope na, lahte pesa ; bëyí fí noneh Koy ka na nék, lahay pesa.

Pesa na dūméh rë

¹³ Don fa gémú Koy Koope ra, don ot mi won don unni yah, nda don yúh biti don lahute pesa na dúméh rë. ¹⁴ Wëerté yen biti yen daŋ yii ñéerë'té a yee faha' Koope raa, di ay naal nufi yen na. Yii baa daa tah yen yahti daŋ Koope raa, yen na sídíih dara ! ¹⁵ Kon wëer yen biti di naalte nufi yen na raa kay, yen yúhún biti rek yen ay liil yee daŋu ri yen ra.

¹⁶ Bëyí ot koy-yaafi filiḅ ngémë paŋ bakaadi kúréh ow safara raa, di daŋira ri, Koope ay on koy-yaafee ke ri baa pesa na dúméh rë. Baa wonuu bëyí paŋ bakaadi kúréh ow safara. Ndaa yaha bakaadi ay kúré ow safara raa, mi wonay biti bëyí baa daa nay daŋiru ! ¹⁷ Yin ḅos bééḅ bakaad' naam, ndaa bakaad' bééḅ neh daa na kúf ow safara.

¹⁸ Yen yúhúté biti bëyí fi hente koy Koope na bakaareh saye, ndah Koy ka kola' Koope na ra daa na níid' dí ní Seytaane mínléh rí yin. ¹⁹ Yen yúhúté biti yen nonu bëewí Koope te bëy' èldúníi bee Seytaane laha'te wa. ²⁰ Yen yúhúté biti Koy Koope acce te daa ri on yen afa tah yen yúh Koope fi kah-kah fa ra. Yen henute yínë a Koope fi kah-kah fa af Koohi Yéesú-Kiristaa. Daa rii Koope fi kah-kah fa, daa ri pesa na dúméh rë.

²¹ Mantee don fi koyyi so', mëytíi ala ya !

Séréel Ndút: Unni Koope

Ndut: Séréel Ndút: Unni Koope (New Testament+)

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ndut)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

a3a1238b-9393-5875-a4c5-1d3f38537bfe